

Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1089/21-E

Název	Základní škola Pardubice-Polabiny, Prodloužená 283
Sídlo	Prodloužená 283, Polabiny, 530 09 Pardubice
E-mail	smetanovaj@zsprodlouzenapce.cz
IČ	60159065
Identifikátor	600096548
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Jana Smetanová
Zřizovatel	statutární město Pardubice
Místo inspekční činnosti	Prodloužená 283, Polabiny, 530 09 Pardubice
Termín inspekční činnosti	1., 4. až 6. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Pardubice-Polabiny, Prodloužená 283 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Ve školním roce 2021/2022 se aktuálně ve 34 třídách vzdělávalo 753 chlapců a dívek. Od předešlé inspekce se celkový počet zvýšil o 149 žáků. Kapacita, která byla k 1. 9. 2019 navýšena ze 740 na 780 žáků, byla využita z více než 96 %. Žáků-cizinců je ve škole evidováno 33, nejčastěji z Mongolska, Vietnamu, Ukrajiny a ze Slovenska. Speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány školními poradenskými zařízeními přibližně u 60 žáků. Vždy jedna třída v ročníku je zaměřena na rozšířenou výuku hudební výchovy a jedna (výjimečně dvě) na rozšířenou výuku anglického jazyka.

Činnost školní družiny v době inspekční činnosti probíhala v osmi odděleních. Nejvyšší povolený počet žáků byl od září 2017 upraven na 270 žáků, aktuálně jich bylo přihlášeno 235. Školní jídelna zajišťuje stravování pro žáky a zaměstnance školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V rámci každodenní rozmanité činnosti školy lze dobře vysledovat naplňování dlouhodobých koncepčních cílů, úzce provázaných s vizemi školního vzdělávacího programu a podporovaných zřizovatelem. Příkladem je třeba neustále se rozvíjející práce s nadanými žáky, či podpora čtenářské gramotnosti, nebo upevňování dobrých vztahů mezi žáky. K uskutečnění dalších záměrů ředitelka přijímá cílená opatření, jež v případě potřeby dále koriguje. Pro dosažení lepší součinnosti mezi 1. a 2. stupněm došlo od začátku letošního školního roku k přesunutí delegovaných pravomocí uvnitř vedení školy. Zástupci ředitelky nyní plní úkoly ve vymezených oblastech (pedagogická a organizační) napříč všemi ročníky. Výzvou pro řídicí pracovníky v příštím období je poskytování častější zpětné vazby k výuce jednotlivých učitelů, a to z důvodů účelného směřování rozvoje jejich pedagogických dovedností. Přenesení některých kompetencí na ostatní pozice v rámci organizační struktury školy (vedoucí učitelka, vedoucí metodických orgánů atd.) je promyšlené a účelné, umožňuje účinné monitorování a vyhodnocování nastavených procesů. Prostřednictvím školního řádu a dalších interních směrnic (vnitřní řády, preventivní program apod.) má škola přehledně stanovena pravidla svého působení. Drobné formální nedostatky v nich byly upraveny v průběhu inspekční činnosti. Přínosem pro žáky-cizince a jejich rodiče, kteří neumí česky, jsou překlady základních dokumentů a orientačního systému ve škole do jejich mateřského jazyka (mongolština, vietnamština, ruština), což podporuje vzájemné porozumění, komunikaci a spolupráci.

V souvislosti se zvýšením počtu žáků ve škole se rozrostl i pedagogický sbor a zároveň byl také poměrně výrazně obměněn. Jeho složení si z pohledu odborné kvalifikovanosti a aprobovanosti udrželo velmi dobrou úroveň. Pro nově příchozí učitele je přínosem stabilně nastavená pomoc zkušených kolegů, průvodců jejich prvním rokem ve škole. Pro rozvoj pedagogických dovedností v dalších obdobích bude vhodné využít potenciál interních mentorů. Významná pozornost je i nadále věnována profesnímu rozvoji zaměstnanců, ředitelka s nimi pravidelně rozebírá výsledky jejich práce, potřeby a cíle uváděné v osobních plánech. Sama neustále prohlubuje své znalosti a dovednosti v manažerské a pedagogické oblasti. Aktivita učitelů z hlediska účasti na akcích dalšího vzdělávání se liší, v poslední době byla tato oblast značně poznamenána pandemickou situací. Vhodně je využívána forma školení celého pedagogického sboru. Vedení školy podporuje spolupráci učitelů, sdílení poznatků prostřednictvím vzájemných hospitací je funkční, frekvence však různá.

Ředitelka aktivně zajišťuje průběžné zlepšování materiálních podmínek školy (např. úpravy vestibulu napomáhající podpoře čtenářství), což se často děje i v součinnosti se zřizovatelem (rekonstrukce školní jídelny, včetně prostor kuchyně, renovace jazykové pracovny apod.). Postupně dochází k dovybavení učeben didaktickou technikou, jejíž účelné využívání

zvyšuje efektivitu výuky. V souvislosti s podporou distanční výuky byly pro zapůjčení učitelům i žákům zakoupeny stolní počítače, notebooky a tablety, a to z mimořádné dotace MŠMT. Prováděna je také obměna učebních pomůcek. Prostředí učeben je zejména na 1. stupni vysoce estetické a podnětné pro učení. Na 2. stupni je nevýhodou neustálé docházení žáků do jiných než jejich kmenových učeben za pedagogy. Tento fakt se negativně projevuje v čase přestávek, kdy žáci tuto dobu tráví převážně na chodbách školy, nikoliv na svém místě, za které by byli odpovědní, kde by měli své školní soukromí. Negativem jsou prostorové podmínky pro školní družinu, jejíž činnost probíhá v kmenových třídách. Žáci tak i v době odpočinku setrvávají ve stejném prostředí jako v době výuky, což není vyhovující. Proto jsou pro zájmové vzdělávání využívány i další prostory školy, například zahrada, hřiště, knihovna, odborné učebny apod.

Vedení školy usiluje o vytváření pozitivních vztahů mezi žáky, jejich posilování v současné době napomáhají pravidelné třídnické hodiny (konané každý týden). Zároveň je kladen důraz na podporu preventivních aktivit z oblastí zdravého životního stylu, osobnostního a emočně sociálního rozvoje každého žáka. Přínosem pro stmelování třídních kolektivů jsou adaptační pobyty, školy v přírodě, lyžařský výcvik. Poradenské služby pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy zajišťuje školní poradenské pracoviště, úzce spolupracující tým ve složení výchovná poradkyně, metodička prevence a školní psycholog, který se věnuje zejména krizové intervenci a práci s třídními kolektivy. V průběhu inspekční činnosti žáci svým chováním při hodinách i o přestávkách prokázali, že jsou vedeni k dodržování příslušných společenských pravidel i zásad bezpečného chování.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací proces je realizován na základě Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Hezky nám to notuje“. Stanovený učební plán byl naplňován. Vyučování doplňují mnohé mimoškolní akce (kulturní představení, exkurze, výlety atd.), jež žákům představují probíraná témata v kontextu reálného světa.

Společnými znaky hospitované výuky na obou stupních školy byla pozitivní, klidná pracovní atmosféra, využití digitálních technologií, zejména učitelem, v případě nejnižších ročníků i žáky, a mnohdy chybějící diferenciací úkolů podle individuálních možností a potřeb žáků.

Na 1. stupni měla velmi dobrou úroveň zejména výuka nejmladších žáků, založená na účelném prolínání více vzdělávacích oblastí včetně cizojazyčné, na činnostním učení, multisenzoriálním vnímání, což efektivně vedlo k rozvoji jejich vzdělávacího pokroku, spolupráci a udržení pozornosti. Pochopení učebního obsahu podporovala dobře vedená práce s chybou a propojování s praxí. V učebním procesu 4. a 5. ročníku činnostní a prožitkové učení vedoucí k aktivnímu osvojování poznatků bylo využíváno méně. Občas byly zařazeny aktivity ve dvojicích nebo skupinách, při nichž měli žáci více příležitostí ke spolupráci a rozvoji komunikativních dovedností. Velmi dobrá byla úroveň výuky tělesné výchovy, jež se vyznačovala pozitivním přístupem žáků ke cvičení, a to na základě motivace k pohybu a průběžného povzbuzování. Sebehodnocení žáků v nejnižších ročnících probíhalo plánovaně nejen v závěru vyučovací hodiny, ale často i v jejím průběhu. Jeho obsah byl převážně konkrétní, účelný, žáci si uvědomovali souvislosti o pokroku svého učení. U starších žáků byly sebehodnotící aktivity aplikovány jen okrajově. Značnou pozornost věnovaly učitelky rozvoji a podpoře vztahů, což se projevilo v partnerské vzájemné komunikaci, zohledňování sociálních a emočních potřeb žáků.

Hospitované hodiny na 2. stupni se vyznačovaly rozličnou úrovní, formy a metody práce zpravidla odpovídaly vzdělávacím cílům, zařazení didakticky pestřejších aktivit zvyšovalo

zájem žáků o výuku (tandemová výuka, aplikace anglického jazyka do výuky matematiky atd.). K efektivní organizaci vzdělávacího procesu společenských vědních předmětů přispívala např. spolupráce žáků v menších skupinách, podporující iniciativu, diskuzi, respektování názorů. Jinde však bylo zařazení kooperativních technik často spíše formální, žáci vzájemně nespolupracovali, pouze zadaný úkol řešili vedle sebe. Zřejmé bylo systematické zaměření na upevnění učiva z období distančního vzdělávání. Pedagogové vhodně využívali mezipředmětové vztahy a znalosti z běžného života, které napomáhaly k průběžnému rozvoji žákovských kompetencí. Jen výjimečně byli žáci vedeni k využívání dalších informačních zdrojů, méně bylo podporováno kritické myšlení a uvažování v souvislostech. Kvalitní osvojování cizích jazyků posilovalo vedení hodin výhradně v daném jazyce, zařazování poslechových ukázek i působení rodilého mluvčího. K nedostatkům patřilo minimální vedení žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení. Chyběla žákovská formulace očekávání od vlastní práce a následně sebereflexe tohoto předpokladu. Pokud se v závěru hodin objevilo shrnutí učiva, bylo provedeno formálně bez cílené účasti žáků.

Činnost školní družiny volně navazuje na obsah základního vzdělávání, témata jsou zpracována tvořivým způsobem a jejich realizace efektivně podporuje další individuální rozvoj žáků. Velký důraz je momentálně kladen na pohybové aktivity a podporu vztahů, k tomu byla vhodně přizpůsobena pestrá nabídka činností, ale i čas na odpočinek. Komunikace mezi vychovatelkami a žáky, i mezi žáky samotnými, byla přátelská, vzájemně naslouchající a respektující. Pozitivem je pořádání rozmanitých akcí i realizované celoroční projekty, které podporují přirozený zájem o danou tematiku (např. ekologie, zdravý životní styl, čtenářství, finanční gramotnost), sdílení zkušeností, rozvoj dovedností žáků včetně sociálního citění a projevů mezigenerační solidarity. Velkým přínosem pro žáky i rodiče byly v období distančního vzdělávání vychovatelkami nabízené online aktivity, kterými udržovaly jak kontakt se žáky, tak i mezi nimi navzájem, a pomáhaly jim vyrovnat se s náročnou situací. Činnost školní družiny velmi dobře přispívá ke kvalitě poskytovaného vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň získaných vědomostí a dovedností učitelé v jednotlivých předmětech průběžně monitorují a ověřují obvyklými diagnostickými nástroji. Výsledky zaznamenávají formou klasifikace, podrobnější zpětnou vazbu žákům částečně poskytovali i v období distančního vzdělávání. Sledování individuálního učebního pokroku žáků zatím cíleně nastavené není, ke konkretizaci opatření pro jejich další rozvoj dosud slouží v malé míře.

V rámci celkového hodnocení na vysvědčení si výsledky žáků udržely obdobnou úroveň jako při minulé inspekční činnosti. Na konci školního roku 2020/2021 prospěly více než tři čtvrtiny žáků s vyznamenáním, což je 13% nárůst oproti červnu 2014. Zlepšení však bylo ovlivněno jednak doporučením MŠMT k pozitivnímu hodnocení po dlouhém období online výuky a dále vyšším podílem tříd s rozšířenou výukou anglického jazyka, ve kterých se soustřeďují talentovaní žáci dosahující lepších vzdělávacích výsledků. Počet neprospívajících se mírně snížil (1,6 %), negativním zjištěním však byla skutečnost, že dva žáci neprospěli v 1. ročníku, což je pro ně na začátku vzdělávací dráhy nemotivující a necitlivé. Systém práce s žáky ohroženými školním neúspěchem je založen na nabídce dlouhodobých aktivit, případně na možnosti opravit si známku přezkoušením atd.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami i žáci-cizinci tvoří nedílnou a přirozenou součást žákovského kolektivu. V rámci možností je jim věnována individuální péče, včetně

efektivní podpory osvojování českého jazyka a hodnocení přizpůsobeného jejich možnostem. Výuka žáků se stanoveným vyšším stupněm podpory je často provázána přiměřenou pomocí prostřednictvím asistentek pedagoga. Podporu těchto žáků koordinuje výchovná poradkyně, která spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, věnuje se administrativním záležitostem a kariérovému poradenství. Jako méně výrazná byla hodnocena její metodická činnost a pomoc pedagogům s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně zprostředkovávání nových metod pedagogické diagnostiky.

Positivní bilance hodnocení chování (přibližně 0,7 % žáků se sníženým stupněm) odráží úspěšnou snahu školy směřovat žáky k osvojování sociálních dovedností a morálních hodnot. Škole se daří zachycovat projevy rizikového chování (neomluvené hodiny, kyberšikana, agresivní chování), řešit je a přijímat opatření ve spolupráci všech zainteresovaných, včetně odborníků z jiných institucí. K posílení pozitivního chování a podněcení zájmu o vzdělávání jsou v hojném množství využívány pochvaly třídních učitelů a ředitelky školy.

Důležitou součástí života školy je účast žáků v různých soutěžích a její prezentace na veřejnosti, což bylo v posledních dvou letech výrazně ovlivněno přítomností pandemie Covid-19. Většina akcí se neuskutečnila, jejich konání bylo přesunuto na pozdější dobu.

Závěry

Vývoj školy

- od minulé inspekční činnosti došlo k navýšení kapacity základní školy a školní družiny, v souvislosti s tím k nárůstu počtu tříd, žáků a oddělení,
- v oblasti vzdělávacího konceptu pokračuje profilace školy směrem k rozšířené výuce hudební výchovy a anglického jazyka,
- průběžně se zlepšují materiální podmínky školy, zejména v oblasti digitálních technologií,
- ve značné míře se proměnilo složení pedagogického sboru.

Silné stránky

- klidná, přátelská a pohodová atmosféra vzdělávacího procesu, přirozené dodržování třídních i společenských pravidel žáky,
- stále se rozvíjející práce s nadanými žáky,
- podpora žáků-cizinců prostřednictvím úpravy podmínek vzdělávání, intenzivního osvojování českého jazyka a přiměřeného hodnocení,
- pestrá činnost školní družiny, fungování i v době distančního vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- menší míra diferenciací a individualizace výuky snižující využití učebního potenciálu žáků,
- nedostačující prostorové podmínky pro činnost školní družiny.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- snížit množství přechodů žáků do učeben za pedagogy,
- zajistit pro pedagogy vzdělávací akci zaměřenou na práci se vzdělávacími cíli, na aplikaci diferenciací ve výuce a na vedení žáků k sebehodnocení,
- poskytovat učitelům více zpětné vazby k úrovni jejich výuky,
- využívat interní mentory pro pedagogický rozvoj nových učitelů,
- nastavit cílené sledování individuálního učebního pokroku žáků pro jejich další rozvoj,
- rozdělit oblast výchovného poradenství samostatně pro 1. a 2. stupeň.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 30. 9. 2014 (úplné znění)
2. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. MSMT-20302/2019-2, ze dne 18. 6. 2019
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. KrÚ 64828/2017, ze dne 27. 9. 2017
4. Jmenování na pracovní místo ředitelky ze dne 13. 4. 2018
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Hezky nám to notuje“ platný od 1. 9. 2021
6. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině platný od 1. 9. 2019
7. Školní matrika – školní rok 2021/2022
8. Třídní knihy a Přehledy výchovně vzdělávací práce - školní rok 2021/2022
9. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2021/2022
10. Školní řád platný od 1. 9. 2020
11. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2019
12. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2020/2021
13. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní rok 2020/2021, 2021/2022
14. Koncepce dalšího rozvoje školy na období 2018 - 2024
15. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2021/2022
16. Dokumentace k prevenci rizikového chování - školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

ČŠI | Česká školní inspekce
Sukova třída 1556 / 530 02 Pardubice
IČ: 00628994

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Martina Černá, školní inspektorka

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

.....
.....
.....
.....
.....
.....

V Pardubicích 3.11. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jana Smetanová, ředitelka školy

V Pardubicích 3. 11. 2021

.....
.....

Základní škola
Pardubice-Polabiny
Prodloužená 233